

САХА ОНОХ

ХАЙЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮНДЭН ТАХСАР

● № 46 (7119) ● 1991 сал. Муус устар 13 нуну. Субуюта ● Сынаната 8 харчы

ДУОГАВАР ЭРЭ МЭКТИЭЛИЭ

Кулун тутар ыйга ион-уюна республика бөчәэттерин биир суду улахан сүмгиллааң сонунарынан суверенитеттүү республикалар Союзтарын дүйнөбөрийн быйрайыгын ишерот дүүллээнитгэр таңварым буолла. Бу донумуону сиңилди, боломтолоохтуу аахын дъон дойдубут экономическая сайдытышар, политический тутудутуу түн быншарынга, горбобут Сахабыт сирин суверенитеттин сайдышарынга олук уурад дуогабар сиңибуллан эрдин болистин корбут буодухтаактар. Быйрайыгы дүүллээнин төржининиздик; ыгыны, дуогабарга ишни баттыныны түргөттүнгө тух жыллары барынын онкоруу бутуугу миражан, бутуурдааң көмкү ullaхан быншарар сүйтапаныңда. Саха ССР дуогабарга ишни баттаан, ССР Союзтарын итти республикаларын кытта таяк бираалтаах субъектинин буоларын сиңибүлдү. Республика дуогабарга ишни баттаан түбөлттегир суверенитеттүү государство быннытынан бары биргаантара мэйтизленинхтере уонна билинидилдихтар. Отчюо эрэйзбизт республикабыт экономическая, социальная сайдытын, олохнуттүйгүтүн үрдүстүн, базайбытын-дуодутуу көдүүчүстөхтүк түннанын опшнуостарын быншарар киахтинаахын. Ол курдук, быйрайыакка сир уонна кийин баана-луола, хамсыр-харамай, үүрүнчтүү, уу, салгын күйнәр суверенитеттүү республикаларга элзор ишрүүттар бас билинизэр буоларын түннан сурулла смидьяр. Иттиңи республика экономическая орткын байзгин байзга дызынанытын тутулута суюк буодуктуу ullaханылды.

суюх өзүлүгүтү хааччылар.
Иттиң сәргэ быйрыйлай дойду олод-
зор кирибтү бары улардыныларын,
аасынай изм онытын, уруотун бары-
тын үчүннөттөн сөгүнлүбүтүн балын-
тишпир наадалаах. Ол курдук, иши би-
разынык ылымнылар түббөлтөнгөрлөр
Союз саястыйбыгын кирир республикалар
сүверенитеттәрдө үчүннөттөн сөнгүн болуп
билиниллэр, поруоттар уонна нации-

шантара мистикаллар.

Сагаттыгылдыбыт Союз наади дуу, суюх дуу дин мыйтымыга байыр күлүп тутар 17 күнүгөр ызытылдыбыт референдум эшитти бирдэ. Норугот байниар учиц биир сомою Союз булган озорорго баатын биллардэ. Би-ныңгы оройууммут наийдиккүннөттүүнүүгүн гуох-ханын санаалдаым ханыяттын билбите булгулааххыт. Онон бу дуогабар бирраймагын дъүүлдүүнчкүн активистайдык кыстарбыт назада. Кинин хайдах оғондууларыннан би-ныңгы норуоппуп кийзбәрән бинаачы ту түлүктөвөнүн ойдуухха. Атын республиканамар дъүүлдүүнини активистайдык санытан норуоттарын санаатын жөнүлдөн эрзедлэр. Вайники реслубликабет талалтата эмис итииш дъулунар. Файдо-санынча забиздиг, бозбите олохпуктутар чугаатан атыттар тустарынан мисси санаан этнелэрдитин ишлэрнеги.

Бырайыгаты дүүлдүүнини олохгоо Советтар ынталмаларыгар субзинийт. Ул экилектиктарынан депутаттари сыртыннараи болупуруу огурууруохла, дөйн саясатын истиахх. Биз-бэйзиттүү ой ылар, саязабытты билсэр наадатыгар орошуюн халынатын күнегдүү түшнүүлүх. Энгиз этийнэргит райисөөт тарийчиликтүрөкский отдельгар түмүлдүүчтээр уонча Саха ССР Верховный Советын гар тиэрдиллихтээр. Мундыхтарга кыттыйбатактар байдаларни саяналарын сурутунан да түшнүүлүхтээ мөрдүүлүп.

Биңиги этәрбىт динен Союзның дубатар түнәрсизлүштөн түргөттөр ураты инадалаах. Иттихиң эрэ биңиги бозабит ер сыйралдан ылбыт суверенитеттүүлүктөн узактып, сайдар, билимназдар кызынан хаатчылымахпышт. Эттөн ити биңиги хас бишкіндистең барада, дыдууңар дыдуруннан түркүлүгүнүүтүү динен саарбаңлаабаппин.

Т. ПОСЕЛЬСКАЯ,
райсовет председатели сельско-
хозяйственного

♦ Кыстык түрүгүн бэрэбиэркэлиибит ♦

Тирийн курдук тийриллэн

раллар. Ол зәзирү үүту ыңынга уонна государственоны кытта ахсанынга көрдөрүү насыйт сыйлазылаа бар биллардин намтатымынна. Холобур, биниң миңхатан үүту ыңын былаана түшүбтүк курдугун да ийни, засыптың сыл тунааннах көмийнээддизеңдер 24 кг кыра. Оттоң сыл бастыны кварталыгар совхоз государственода 950 центнер үүту туттарыхтаацын 678 центнеринен толорбута. Совхозда ынах сүнүн ахсаана 237 төбөөнүн былаантан ордууд зөйт буулбашына, сыйласына ишити серудада 71 төбөөнүн түлубат, од иштер биз ах-тонна изкеэтилдээдиттэ 30-түн эрэ байзэртэ с бүлэглүүттэр. «Минидабай» совхоз Соловьевецьбы отделениетыгар байлар эрэ балжынбайт 47 тона отторуг туюкталык курдук хаваана сыйлыбыттарын, олохтохтоо курааннах онин жердебүттэр. Од отторугар око байзэрлүүттэн эбатыландаар байзалаатынбизтэр курааннах онин жерин халамбытада. Уйындын бурдугун тыя котутуута диси ити буулбара. Ону олохтоох отдаление салалттада «мугадайдар изкеэтилийн толор ботохторуун» диси би баарар уну. Балар, онин

Быйыл совхоз Мәзәндиткан 300, Мәңгі Ханалас оройынун Ленин атынан союхшуттам 50 тонна оту атынысын. Аны Покровскайдасты ОПХ-тад 100 тоннаны ылмахташыттын 20-тин, «Дөңгөн» союхшоттан 100

ОХОТОВЕД

Николай Михайлович Иркутскаяады түш халықтыстыбытын институту түн сипишилдэхтийн төрөл нийн бүтэрэн биолог-охогчид ижилтн ылбига. Он тон ыла сүүрбээгээ свалын устата аар тайды сорсунунаах сонордьт дьюнүү кыттара бинирэ атынан шинилер үзүүлэрн гарнчиж, урартын наалы.

«Мындааый» совхоз мянганай төрийнээцтээ Николай Михайлович бу ханаайтында охотоведа 1987 сүллаахтан сацаа залан сохихи кадровий бол чуттара оройонгийг бастааныннан бригадийн шемяларынан бултуулжар. Маних нымманан бултайнын туулээх баязашнээ толоруугаа кодьустээхэд болтж дамгаастшина. Олтуунчлалыг ирэх урсацгыг таталжинийн бултуур кадровий болчуттар базаланын эхолор б үүтэн-дээзарын олохго киридээ. Бичүүчтэй гар байжирин күүстэрээс совхоз киннигээр салгах туулээх тутар дээзарын замна олохго ингэлжлийэр

Сайынты ыйларга Николай Михайлович Минаков отчуттар зөннөларын салып үзгөтөр. Башкы улалыр табаарыстара, дөйтторо кинни боростулоо, мэлдэй узрүүкө, туту эмэ норудүүсчээдээ кийсиң сымдьарын себүүуллэр. Оттон улалыр азыялалтыгар принциппи-альтайын, кардбууллаа-зин энэ билэг буулухаахтар. Кини—Николай Михайлович туунчан арас омуун-тэпин көп зяннэр баар буолааччы-пар, мин санаабар, дөнсэргэ бейзтийн ытыгылымыр, себүүлүр эрэ кини-

атылдаан престазбизтирия, дынноро эмде атылтарга атылдаан көбиспелдэр. Оюн берята сотана дызбиз курдук бузылбут.

тии этнических языковых групп Сибирь: охотник Н. Сынчиралыч Кийнэх да М. Макаров, Т. Кардашевская. Автор фотографии.

Суол сабыллыан иинчиңэ

— Дмитрий Ермееевич, бывшаги курдук союзоктар колтун эрдүүтгөн сүйөвлөрүнүн анаты олорор комиизиргөр предприяние тизээр-таарх улзажргэс отдала кырата суюх комёлөөх буудоохтаах. Улзумут сыйл сабаланымааттан таёе тонна от энгиз

— 1991 сүлгэ нийрэн барыг бийнгүй совхостарга 900 тонна престаммит, рулоннаммит өгүү орохуун тас өртүүтийн 216 тонна туорах бурдтуу Золотошкоттар гастьбыг.

Узини төлөөр отделгүйт совхостартай ураты орохуун тэрэлтэлэргээр 1 тал. 200 тыс. тонна-километрдаах узини онгоруухаах. Итинэ ханимын хамгийн эрээний узлээсон эрэгтэй?

—Сөхөстар ырлар
атым сирдартын эбни изи-
сэттэң оту кыралазы да
буолар, булумуттара.
Бу күннэрэ ордук Лена

—Кыныңгы ыйдарса,
костерүн курдук, от, ти-
бынытын ордубатыбыз
бу оройын барытын кы-
налдаш буолар.

унууртгай тайллихтээх от
кэллигэ уустуугар түрүк-
тани.

— Предприятие 20 мас-
сынанта аягардас от та-
ныстыгыр үлэгнип. Азы-
йых хонуктасты «Чу-
ралты» совхозка 7 мас-
сынапты Неронгриттән
55 тонна оту тизин ақал-
ла. Эмис бу күшарға 2
массынна Нам оройын-
туп Хатырыгыттан 30.
Азма Чакырыттән 2 мас-
сынна 60 тонна оту тизи-
нинде сыйдышлар. Бу от
эмис «Чуралты» совхозка
адамдар, «Бахты» сов-
хозка Өйтөмтөн 140 тон-
на, «Мугудай» совхозка
Дъемшентте 16 тонна оту
тизинде сыйдыш.

— Тэнэр-тәнэр уләләр гә заргыстар тахсаллар дуо?

— Ордун армыңдаулох сүюдә ууга-үокна тунарар буюла. Аны түрән оро-йысаңы АЭС сүгүнсәвьин уләзәмине тусла проблеманы үескәттө сърытта. Холобур, васыптың көздөндиңненкүр затразын-лар да суюх буюлған б ма-ссыбыттөн төбөкс та-

лоуб, биңни предприни-тибет техниката лапшы зергәрдә, билгити «КамАЗ» мотоурун кашы-тальнай оромынчылтар болып, солжубайы төлөх-төхле зра оғондуллар ким кэлбитетиң ийдүөхә. Кини-нэммит аяга кининзимит, оччоң ул-хамис да из-лимики, далаңынчылан барызы.

